

PROF. DR HAB. INŻ. ARCH. **MATEUSZ GYURKOVICH**
KATEDRA URBANISTYKI I ARCHITEKTURY STRUKTUR MIEJSKICH
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI
ADRES: UL. PODCHORAŻYCH 1, 30-383 KRAKÓW, TEL.:

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek
pt.: „ Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości”
wykonanej pod opieką promotorską Pani prof. dr hab. inż. arch. Krystyny Solarek
oraz promotorki pomocniczej Pani dr hab.inż.arch. Małgorzaty Mireckiej
w Politechnice Warszawskiej w Dyscyplinie: *Architektura i urbanistyka*

1. Podstawa opracowania

- 1.1. Zlecenie Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej, Pani prof. dr hab. inż. arch. Krystyny Solarek na opracowanie recenzji rozprawy doktorskiej mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek: pismo z dnia 03.11.2025 (wpłynęło 18.11.2025)
- 1.2. Uchwała Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej nr 141/III/2025 z dnia 28.10.2025 (wpłynęło 18.11.2025)
- 1.3. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r., art. 187 (Dz. U. z 2023 r. poz. 742) z późniejszymi zmianami
- 1.4. Rozprawa doktorska: Dominika Grabowska-Ropek „*Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości*”, Dyscyplina: *Architektura i urbanistyka*; Dziedzina nauk: *Nauki inżyniersko-techniczne*; Politechnika Warszawska, Warszawa 2025 (wpłynęła 18.11.2025) – dwa opracowane tomy formatu A4 wraz z wersją elektroniczną na pen-drive

1. Ocena części formalnej rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek pt.: „*Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości*” jest dwutomowym, ilustrowanym opracowaniem w formie wydruku komputerowego formatu A4 o objętości : tom 1- 259 - oraz tom 2- 79 numerowanych stron. Materiał

do recenzji dostarczono w formie oprawionych wydruków oraz na chronionym kodem nośniku elektronicznym (pen-drive).

Pracę opracowano i przedstawiono do oceny w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* w dziedzinie nauk inżyniersko-technicznych. Rozprawa dotyczy problematyki urbanistycznej i planistycznej, która zdecydowanie mieści się we wskazanej dyscyplinie.

Struktura formalna rozprawy doktorskiej jest prawidłowa. Tom 1 to zasadnicza treść merytoryczna rozprawy doktorskiej, podczas gdy tom 2 stanowią scalone załączniki, w formie materiału badawczego (mapy, w tym opracowania autorskie; tabele, zestawienia wyników analiz), a także korespondencji Autorki z podmiotami administracji samorządowej w badanych ośrodkach. Wydaje się, że pozostawienie załączników w jednym tomie wraz z treścią rozprawy, byłoby korzystniejsze dla jej czytelności.

W tomie 1, po stronie tytułowej, zamieszczono streszczenia rozprawy doktorskiej w językach polskim i angielskim wraz ze słowami kluczowymi (str.3-5). Następnie Doktorantka zamieściła *Spis Treści* (str. 7-9). Merytoryczną zawartość rozprawy (str. 11 - 238) podzielono na: *Wstęp* (str.11- 15) oraz trzy części: *Część I : Tło teoretyczne* (str. 16 - 44); *Część II: Badawcza* (str. 45 - 222); *Część III. Wyniki testów i wnioski z badań* (str. 223 - 238). Wszystkie cztery części rozprawy podzielono na podrozdziały, numerowane cyframi rzymskimi, przy czym pewną niezręcznością jest brak podwójnej numeracji tychże w odniesieniu do części rozprawy, w której się znajdują (np. I.1 lub II.1), co powoduje czasami zagubienie u czytelnika. Nawet sama Doktorantka się w tym gubi, pisząc na str. 15 : „*Metodykę wyznaczania śródmieść opisano w rozdziale 4, części III dysertacji*”, podczas gdy chodzi o rozdział 4, ale części II (str.215-222).

Następnie, Doktorantka zamieściła dosyć skromną, jak na książkowe opracowanie naukowe, *Bibliografię* (str. 239-246) obejmującą zaledwie 48 pozycji literaturowych, 43 uchwały i akty planistyczne (dotyczące badanych miast) oraz 7 aktów prawnych – ustaw, rozporządzeń i norm. Na kolejnych stronach znajduje się *Index* (str. 246-259) obejmujący *Spis załączników* (str. 246-247), które wraz z powtórzonym spisem Autorka umieściła w tomie 2; *Spis map* (str. 247- 252) zawierający 83 pozycje; *Spis zdjęć* (str. 253) zawierający 18 pozycji; *Spis grafik* (str. 253-254) zawierający 16 pozycji; *Spis rysunków* (str. 254-256) zawierający 27 pozycji; *Spis tabel* (str. 256-257) zawierający 5 pozycji oraz *Spis źródeł internetowych* (str. 256-259) zawierający 68 pozycji.

Poza wspomnianą powyżej niezręcznością w numeracji rozdziałów, utrudniającą czytelność, w strukturze rozprawy odnaleziono dwa kolejne potknięcia o charakterze redakcyjnym: niepotrzebnie umieszczono spis załączników znajdujących się w tomie 2 na początku Indeksu, skoro jest powtórzony w tomie 2; natomiast *Spis źródeł internetowych* nie zawiera dat dostępu, co jest niezgodne z dobrymi praktykami w nauce. Zdaniem recenzenta powinien on także być

umieszczony wcześniej, jako kontynuacja *Bibliografii* (po przywoływanych uchwałach i ustawach).

Jedną z mocniejszych stron rozprawy doktorskiej jest zamieszczony w niej materiał ilustracyjny: mapy, grafiki, zdjęcia i rysunki (w tym schematy urbanistyczne), w części autorskie, które bardzo dobrze uzupełniają tekst merytorycznej części pracy.

Pomimo wspomnianych powyżej nielicznych niedociągnięć, recenzent stwierdza, że rozprawa, pod względem struktury spełnia wymogi zgodne z dobrą praktyką obowiązującą w rozprawach doktorskich i w innych opracowaniach naukowych. Doktorantka przeważnie prawidłowo posługuje się warsztatem naukowym charakterystycznym dla dyscypliny architektura i urbanistyka. Praca doktorska napisana jest dobrym językiem naukowym, ale zrozumiałym także dla szerszego grona odbiorców (samorządowcy, decydenci), co jest szczególnie istotne przy ewentualnej aplikacji jej wyników w praktyce planistycznej w Polsce. Pojedyncze literówki (np. „wilnych” zamiast „wolnych” str.187), a także niemożliwe do uniknięcia w tak obszernym materiale nie poddanym profesjonalnej korekcie, niewielkie błędy stylistyczne lub merytoryczne (np. str.137 przy opisie położenia Bochni jest: „na północny wschód od Krakowa”, podczas gdy powinno być: „na południowy wschód od Krakowa”, czy zupełnie bałaganiarskie zdanie ze str.166 „*Miasto Skawina, siedziba powiatu skawińskiego, położone w jest w województwie małopolskim na północny południe od Krakowa*”), czy też np. niedokończona treść przypisu 254 na str.219, nie psują całościowego odbioru tekstu.

Stwierdzam niniejszym, że pod względem formalnym rozprawa doktorska Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek pt.: „*Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości*” spełnia w sposób wystarczający wymagania stawiane przed tego typu opracowaniami naukowymi.

2. Ocena części merytorycznej rozprawy doktorskiej

Oceniana rozprawa doktorska Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek pt.: „*Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości*” podejmuje - wydawać by się mogło - już dawno wyeksploatowaną problematykę wyznaczania śródmieść. Tym niemniej wobec zmian legislacyjnych, a przede wszystkim wobec zmian w praktyce planistycznej i projektowej oraz wobec zmian wzorców zachowań społecznych w Polsce po niemal czterech dekadach od transformacji ustrojowej, pytanie o kształt, czy też model śródmieścia okazuje się na powrót aktualne. Zwłaszcza w miastach średniej wielkości i małych, które dominują w układzie osadniczym naszego kraju.

We *Wstępie* (str.11- 15) Doktorantka przedstawia problem badawczy: „*Problematyka badawcza niniejszej pracy dotyczy opracowania metody delimitacji śródmieść średnich, polskich miast*” (str.11) wraz z przekonującym uzasadnieniem podjęcia badań. W następujący sposób formułuje cele: „*Celem podstawowym dysertacji jest opracowanie metody delimitacji śródmieść, natomiast celem szczegółowym pracy jest wskazanie obszarów jej zastosowań*” (str.13). Określa także przedmiot badań: „*Przedmiotem opracowania jest próba opracowania metody wyznaczania śródmieść*” (str.13). Przy czym należy zauważyć, że cele, przedmiot i problem badawczy zostały określone przez Doktorantkę niemalże identycznie. Dokładna lektura dysertacji pozwala stwierdzić, że jej celem rzeczywiście jest opracowanie autorskiej metody wyznaczania śródmieść, nazwanej przez Autorkę w skrócie MWS - w *Części II, rozdział 4. METODYKA WYZNACZANIA SRÓDMIEŚĆ* (str. 215- 223). Natomiast jako problematykę należałoby, zgodnie z treścią rozprawy, przyjąć *miasta średniej wielkości w Polsce i ich śródmieścia*, zaś przedmiotem opracowania jest ich wielowątkowa, multikryterialna analiza, która w efekcie może (lub nie) przyczynić się do realizacji założonego celu. Takie sformułowanie przedmiotu i problematyki rozprawy na pewno byłoby dużo bardziej zgodne ze stanem faktycznym, a zarazem pokazywałoby lepiej umiejętność prowadzenia badań naukowych przez Doktorantkę, którą udowadnia ona przy bardzo dobrym opisie ich metodyki (str.15-16) oraz na kartach dwóch ostatnich części pracy, a zwłaszcza *Części II: Badawcza* (str. 45 - 222). We *Wstępie* Autorka przedstawiła także, bardzo syntetycznie, strukturę pracy (str. 14-15), która nie oddaje jej złożoności (dużo lepiej czyni to *Spis treści*).

Jako zakres prac we *Wstępie*, Doktorantka wskazuje „*jednostki wskazane w procesie delimitacji, tj. Mińsk Mazowiecki, Piaseczno, Grodzisk Mazowiecki, Sochaczew, Nowy Dwór Mazowiecki, Wyszaków, Bochnię Wielicką i Skawinę*” (str.13) . Szkoda, że proces delimitacji został opisany dopiero w rozdziale 1, *Części II* dysertacji (str.45-46). Po lekturze *Wstępu* recenzent nie ma pewności dlaczego wybór próby badawczej został dokonany w taki a nie inny sposób. Skoro w warunkach polskich **miasta średnie**, badanie których deklaruje Autorka we *Wstępie* (w Polsce to miasta pomiędzy 10 000, a 100 000 mieszkańców) stanowią 347 z 1020 jednostek miejskich (dane na 1 stycznia 2025). I naprawdę niewiele z nich znajduje się w strefie wpływu jednej z dwóch największych metropolii w kraju (Warszawy i Krakowa), które to założenie przyjęła Autorka przy delimitacji w *Części II*, czego *Wstęp* i stanowiący jego podrozdział 2.2 *Zakres opracowania* (str.13) nie sugerują.

Może należałoby skorygować tytuł rozprawy doktorskiej tak, aby od początku było wiadomo, że dotyczy ona miast średnich w strefie wpływu największych polskich metropolii?

Czy zatem opracowana metoda może być zastosowana także do pozostałych miast średnich, także takich o powierzchni większej od 30 km² i liczbie mieszkańców powyżej deklarowanych przy delimitacji 55 000?

Doktorantka we *Wstępie* stawia także trzy pytania badawcze oraz trzy hipotezy (str.15). W wyniku przeprowadzonych w rozprawie doktorskiej badań udziela ona syntetycznych odpowiedzi na pytania badawcze oraz pozytywnie weryfikuje hipotezy (str.236-237). Recenzent uważa, że zarówno odpowiedzi na pytania badawcze, jak i opisy weryfikacji hipotez powinny być nieco bardziej rozbudowane, gdyż niektóre z nich są jednozdaniowe i nie brzmią jak wynik badania naukowego.

W rozdziale 1 *Części I – Tło teoretyczne* Doktorantka przedstawiła podrozdział 1. *Stan wiedzy* (str. 16-29) obejmujący częściową i bardzo wybiórczą analizę literatury przedmiotu. Autorka odnosi się w nim przede wszystkim do kilku pozycji książkowych polskich autorów dotyczących metod wyznaczania średnic, miast średnich i małych oraz dwóch podstawowych dzieł dotyczących kompozycji urbanistycznej autorstwa Lyncha i Wejcherta. Większość omówionych publikacji pochodzi sprzed 5-6 dekad, pojedyncze są późniejsze. Kandydatka pośrednio wykazuje (zresztą słusznie) istnienie wieloletniej luki badawczej, w którą wpisuje się jej dysertacja. Analiza tego rozdziału oraz nielicznych pozycji bibliograficznych, w przeważającej części polskich, (*Bibliografia* str. 239-246) wykazuje jednak braki w kwerendzie bibliotecznej, przeprowadzonej przed i podczas pisania ocenianej pracy doktorskiej. Doktorantka nie zapoznała się z wieloma pozycjami dotyczącymi polskich miast średniej wielkości, ich rozwoju, czy rewitalizacji, które zostały opublikowane w ostatnim ćwierćwieczu przez polskich naukowców, przedstawicieli dyscypliny naukowej *architektura i urbanistyka*, w której zamierza Ona uzyskać stopień naukowy. Są to zarówno pozycje książkowe, rozdziały z wieloautorskich monografii, czy artykuły z czasopism naukowych krajowych i zagranicznych. Wśród pominiętych (czy rzeczywiście nieznanymi Autorce?) znalazły się liczne prace autorstwa m.in.: Elżbiety Przesmyckiej, Kazimierza Kuśnierza, Magdaleny Belof, Natalii Przesmyckiej, Justyny Kobylarczyk, Rafała Błazego, Roberta Masztalskiego, Hanny Hrehorowicz-Gaber, Anny Martyki, Bartosza Kaźmierczaka, Wojciecha Wójcikowskiego, Agnieszki Szumilas, czy chociażby dotyczące omawianej przez Autorkę Skawiny publikacje Dominiki Kuśnierz-Krupy i Michała Krupy lub odnoszące się między innymi do Bochni i Wieliczki liczne opracowania Elżbiety Węclawowicz-Bilskiej. Brak odniesień do badań A.A. Kantarek odnośnie orientacji i morfologii urbanistycznej, która okazuje się bardzo ważnym elementem wypracowanej finalnie przez Autorkę MWS. Co z "tożsamością urbanistyki", zdefiniowaną przez Z.K. Zuziaka, w zbliżonym aspekcie, jak Doktorantka się do tej problematyki odnosi? Brakuje w doktoracie także nawiązania do multidyscyplinarnego opracowania opublikowanego w formie książkowej przez IRM w 2014 pt. „*Małe i średnie miasta w policentrycznym rozwoju Polski*” (pod red. G. Korzeniak). Ze względu na to, że w części badanych miast, pomimo bliskości metropolii, liczba mieszkańców, a także przyrost naturalny spada (co stwierdza Doktorantka, przy szczegółowej analizie wybranych

miast w Części II), Autorka mogłaby odnieść się do badań dotyczących polskich miast kurczących się albo miast których dotyczy problem "de-growth". Tutaj bardzo cenne byłoby zapoznanie się z badaniami Olgi Kani lub Ewy Szymczyk z ostatnich 5-6 lat, czyli z czasu, kiedy Kandydatka pracowała nad rozprawą.

Recenzent nie wymienia w tym zestawieniu licznych prac doktorskich dotyczących polskich miast średniej wielkości, w tym przekształceń ich śródmieść, które zostały w tym okresie obronione w polskich uczelniach architektonicznych. Doktorantka przed przystąpieniem do opracowywania rozprawy powinna się z nimi zapoznać i przynajmniej kilka z nich powinno wzbogacić bibliografię.

Wydaje się natomiast, że Kandydatka sumiennie dokonała zestawienia obowiązujących przepisów prawnych dotyczących badanego zagadnienia, a także obowiązujących w ostatnich dekadach we wszystkich dziewięciu miastach dokumentów i opracowań planistycznych. Zgodnie z dobrą praktyką, aby wyjaśnić pojęcia podstawowe, przytoczyła także liczne definicje, co usystematyzowało użytą w rozprawie nomenklaturę.

W tej, teoretycznej części pracy, w kolejnych rozdziałach Doktorantka opisuje aspekty rozwoju strukturalnego miast oraz europejskie przykłady metod planowania stosowanych w ostatnich dwustu latach, ze szczególnym odniesieniem do miast polskich. Wskazuje także niektóre przykłady analitycznych narzędzi, przydatnych w badaniu przestrzeni miejskich (*space syntax*, *mapy mentalne*, *urban transect*, czy analizy ilościowe), przy czym wykazuje się ogólną znajomością badań i literatury przedmiotu. Rozdział kończą syntetyczne, ale dobrze go podsumowujące *Wnioski* (str.43-45). Mimo to widać w nich brak odniesień do najnowszych badań dotyczących polskich miast średniej wielkości, a także dużej części teoretycznych badań polskich naukowców, co wspomniano powyżej.

Część II: Badawcza (str. 45 - 222), to największa i zarazem najlepsza, zdaniem recenzenta, część ocenianej rozprawy doktorskiej. Jak już napisano powyżej, w rozdziale 1 tej części Doktorantka wskazała próbę badawczą, wraz z etapami wyboru dziewięciu miast, stanowiących docelowy przedmiot badań. Kryteria wyboru zostały jasno określone, natomiast nie wszystkie zostały poparte mocną argumentacją. Dlaczego „sztywno” utrzymano wielkość organizmu miejskiego 30 km² jako górnego progu oraz liczbę mieszkańców powyżej 20 tys., jako progu dolnego, które wyeliminowały z badań chociażby małopolskie Myślenice o pow. 30,22 km², lub Chrzanów o pow. 38,31 km², bardzo silnie związane z Krakowem i spełniające wiele z pozostałych kryteriów, skoro w podrozdziale 4.2 na str.217 pada określenie „ok. 30 km²” oraz „od ok. 20 tys. do ok. 55 tys.” Odnosi się wrażenie, że w finalnej wersji pracy pominięto lub skrótowo potraktowano niektóre etapy eliminacji pozostałych miast. Pozostałością po nich wydaje się zdanie: „Tabele nr 1-2 pokazują zestawienie miast z całej Polski poszczególnych województw wybranych na podstawie powyższego parametru” ze str.45. Podczas gdy tabela

1 na str. 45-46 to *Wykaz miast spełniających pierwsze kryterium delimitacji położonych w Województwie Mazowieckim*, zawierająca 17 pozycji, a tabela 2 ze str. 46 to *Wykaz miast spełniających pierwsze kryterium delimitacji położonych w Województwie Małopolskim* - 6 pozycji. Pozostałe etapy i kryteria selekcji nie budzą zastrzeżeń recenzenta.

Podstawową objętościowo, treścią tej części dysertacji jest rozdział 2, w którym Doktorantka dokonała wielokryterialnej analizy i wieloaspektowego przedstawienia uwarunkowań przestrzennych, środowiskowych i kulturowo- tożsamościowych, w tym także analiz obowiązujących dokumentów planistycznych pod kątem delimitacji śródmieścia dla wybranych do badań dziewięciu miast. Każdy z podrozdziałów dotyczy jednego z miast i kończy się autorskimi wnioskami, podsumowującymi zebrany materiał. Wśród licznych uwarunkowań występujących w badanych miastach, Autorka zwraca uwagę na występowanie stref ochrony konserwatorskiej lub obiektów wpisanych do odpowiednich wojewódzkich rejestrów zabytków, czy także do gminnych ewidencji, jeśli takie w opisywanych miastach istnieją. Wpływają one na budowanie tożsamości miast przez dziedzictwo architektoniczno-urbanistyczne. Wskazuje także strefy ochrony elementów środowiska naturalnego oraz strefy zagrożeń płynących z tego środowiska dla struktury urbanistycznej (powodzie, osuwiska itp.). Wydaje się, że w przypadku dwóch małopolskich miast: Bochni i Wieliczki, równie istotne dla dotychczasowego (i zapewne przyszłego) rozwoju ich śródmieść będą strefy szkód górniczych oraz strefy ochrony uzdrowskiej, które wpływają na intensywność zabudowy i tym samym, pośrednio, na czytelność i integralność ich struktur śródmiejskich. O ile w przypadku Wieliczki Autorka we wnioskach wspomina, że „znacząca część terenu Wieliczki, w strefie podziemnej, stanowi obszar kopalni soli, w związku z tym zdarzają się tu także typowe skutki działalności górniczej” (str.165), o tyle w przypadku Bochni wydaje się ona nie zauważać problemu. W kopalniach w Bochni i Wieliczce działają też sanatoria (<https://kopalniasoli.uzdrowisko-bochnia.pl/>; https://www.kopalnia.pl/uzdrowisko?utm_source=google&utm_medium=gmb&utm_campaign=uzdrowisko_2024&utm_term=uzdrowisko – dostępny 02.01.2026), a strefy ochrony uzdrowskiej mogą wpływać na kształt i intensywność zabudowy na powierzchni. Doktorantka nigdzie o tych uwarunkowaniach nie wspomina.

Rozdział 3 (*Części II*) obejmuje wnioski z autorskich wizyt studialnych, przeprowadzonych w każdym z miast kilkakrotnie przez Kandydatkę w latach 2019 – 2024. A także wyniki badań geoankiety, wskazującej mapy mentalne terenu śródmieścia wg mieszkańców i użytkowników przestrzeni publicznych, poszczególnych miast. To wartościowy materiał badawczy. Recenzent pragnie także zwrócić uwagę na wartościowy materiał ilustracyjny, uzupełniający tekst dysertacji w *Części II*.

W rozdziale 4, *Części II* dysertacji Autorka opisała metodykę wyznaczania śródmieść. Pomocne, poza przedstawionymi wcześniej badaniami autorskimi były dla niej także wnioski z

ankiet, przeprowadzonych wśród samorządów badanych miast, które opisano w rozdziale 4.1. (same ankiety i korespondencję umieszczono w tomie 2 rozprawy). Wartościowym, zdaniem recenzenta, wkładem Doktorantki w rozwój dyscypliny jest jej autorska propozycja metody wyznaczania śródmieść (MWS). Jej stworzenie pokazuje umiejętność Autorki w wysnuwaniu wniosków z przeprowadzonych badań, a zarazem realizuje przyjęty cel rozprawy doktorskiej. Metoda, wraz ze szczegółowym omówieniem pięciu etapów działań opisana jest w rozdziale 4.2.(str.217-222). Opisany pokrótce (niecała strona) w rozdziale 4.3. (str.222-223) test MWS na wybranych pięciu miastach, pokazano na autorskich mapach umieszczonych w tomie drugim dysertacji na stronach 2-26. To bardzo wartościowy materiał, w który Doktorantka włożyła wiele pracy. Bardzo szkoda, że niemalże nieobecny w głównej części dysertacji. Skromny opis i konieczność odwoływania się do drugiego tomu nie jest komfortowa ani dla oceniającego, ani tym bardziej dla przyszłych czytelników.

Czy położenie wybranych do badań miast w pobliżu jednego z dwóch największych ośrodków metropolitalnych w kraju, w jakikolwiek sposób miało wpływ na etapy wyznaczania śródmieścia według przyjętej w ostatniej części dysertacji metody (MWS)?

Stosunkowo krótka, bo zaledwie 15-stronicowa *Część III – Wyniki testów i wnioski z badań*, poświęcona jest zestawieniu uzyskanych wyników badań, a także , zbyt pobieżnemu zdaniem recenzenta, udzieleniu odpowiedzi na postawione pytania badawcze oraz weryfikacji hipotez (patrz tekst recenzji powyżej). Pracę zamyka także dość syntetyczne podsumowanie z wnioskami.

Przedstawione w tomie 2 załączniki (które jak zaznaczono uprzednio, ze względu na integralność pracy, powinny być raczej włączone do tomu 1), dodatkowo ilustrują proces przeprowadzania badań przez Doktorantkę oraz test wypracowanego przez nią narzędzia badawczego – MWS. A także trudności jakie napotkała Kandydatka w kontaktach z samorządami lokalnymi, z których niektóre interpretują na swoją korzyść obowiązujące przepisy prawne, podczas gdy inne zgodnie z nimi, udzielają potrzebnych do badań naukowych informacji. Ten cenny materiał dodatkowo obrazuje problemy z jakimi zderza się nie tylko badacz, ale także praktykujący planista i architekt-urbanista w naszym kraju.

Ogólna ocena merytoryczna rozprawy doktorskiej Pani mgr inż. arch Dominiki Grabowskiej-Ropek pt.: „ *Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości*” jest pozytywna.

3. Konkluzja

Dysertacja doktorska Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek pt.: „ *Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast*

średniej wielkości” jest opracowaniem naukowym, wykonanym w oparciu o prawidłowo dobrane metody badawcze. Określone we *Wstępie* cele badawcze zostały w pełni zrealizowane na kartach rozprawy. Autorka syntetycznie odpowiedziała na postawione pytania badawcze oraz odniosła się do przedstawionych hipotez. Dysertacja doktorska poszerza zasób wiedzy w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* w Polsce, o aktualne tematy, przyczyniając się do jej rozwoju. Proponowana metoda wyznaczania śródmieść (MWS) wraz ze szczegółowym opisem pięciu etapów działań jest autorskim wkładem Doktorantki w rozwój dyscypliny.

Strukturę i poziom edytorski rozprawy recenzent ocenia jako dostatecznie dobre. Jej poziom merytoryczny zasługuje na pozytywną ocenę. Nieliczne uwagi zgłoszone w poprzednich częściach recenzji, chociaż istotne, nie umniejszają całościowej pozytywnej oceny dysertacji. Doktorantka opanowała w sposób wystarczający warsztat naukowy charakterystyczny dla dyscypliny *architektura i urbanistyka*, prawidłowo odnajdując lukę badawczą, formułując interesujące i powtarzalne metody badawcze oraz realizując wyznaczone cele. Wykazała się także w sposób dostateczny ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie naukowej *architektura i urbanistyka*. Wnioski z badań powinny mieć szansę na wdrożenie do praktyki planistycznej w naszym kraju. Implementacja zaproponowanej przez Autorkę Metody Wyznaczania Śródmieść może przynieść korzyści w badaniach naukowych oraz w praktyce planistycznej w Polsce.

Recenzent stwierdza niniejszym spełnienie przez Panią mgr inż. arch. Dominikę Grabowską-Ropek w przedstawionej do oceny rozprawie doktorskiej pt.: „Metoda wyznaczania śródmieść jako narzędzie w planowaniu struktur przestrzennych polskich miast średniej wielkości” w sposób wystarczający merytorycznych kryteriów i wymogów wynikających z art. 187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r., (Dz. U. z 2023 r. poz. 742) z późniejszymi uzupełnieniami. Tym samym wnosi do Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka w Politechnice Warszawskiej o kontynuację procedury, przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie Pani mgr inż. arch. Dominiki Grabowskiej-Ropek do publicznej obrony.

Prof. dr hab.inż.arch. Mateusz Gyurkovich

Kraków, 03.01.2026